

MODERN GREEK A1 – HIGHER LEVEL – PAPER 1
GREC MODERNE A1 – NIVEAU SUPÉRIEUR – ÉPREUVE 1
GRIEGO MODERNO A1 – NIVEL SUPERIOR – PRUEBA 1

Tuesday 21 May 2002 (afternoon)
Mardi 21 mai 2002 (après-midi)
Martes 21 de mayo de 2002 (tarde)

2 hours / 2 heures / 2 horas

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Write a commentary on one passage only.

INSTRUCTIONS DESTINÉES AUX CANDIDATS

- Ne pas ouvrir cette épreuve avant d'y être autorisé.
- Rédiger un commentaire sur un seul des passages.

INSTRUCCIONES PARA LOS ALUMNOS

- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- Escriba un comentario sobre un solo fragmento.

Σχολιάστε ένα από τα ακόλουθα κείμενα:

1. (α)

—“Εφτуса! Ἄλιμονό σου ἂν χαζέψεις πάλι στό δρόμο!

Δέν ἔφτυνε ποτέ σ' ἀλήθεια, μόνο μέ λόγια, μα τό νόημα τῆς ἀπειλῆς ἦταν καθαρό: Ἐπρεπε νά 'χεις γυρίσει πίσω πρίν στεγνώσει τό σάλιο.

Τό πόσο γρήγορα στεγνώνει τό σάλιο τό καθόριζε ἐκείνη σύμφωνα μέ τίς
5 περιστάσεις, σύμφωνα μέ τό κέφι της. Καμιά φορά στέγνωνε ὥσπου νά πεις κρεμμύδι, σάν πουλί πήγαινες καί σάν πουλί γύριζες, μα τό σάλιο εἶχε στεγνώσει κιόλας, κι ἐκείνη σέ περίμενε στήν πόρτα μέ τό λουριῖ στό χέρι.

Ἄλλοτε, γύριζες ἀπ' τό θέλημα πού σ' εἶχε στείλει νά τῆς κάνεις καί, σ' ἀντίκρισμα τοῦ σπιτιοῦ ἀπ' τή γωνία τοῦ δρόμου, σ' ἔπιανε τρεμούλα, κάτι ἔσπαγε
10 μέσα σου, λυνόντουσαν τὰ γόνατά σου, ἀντί νά πᾶν' μπροστά τὰ πόδια σου πήγαιναν πλάγια, πίσω, μπροστά, πλάγια, πίσω ... Ἀναρωτιόσουνα γεμάτος ἀγανάκτηση μέ τόν ἑαυτό σου τί σ' εἶχε κάνει νά ξεχαστεῖς τόσο πολύ, ποιός ζερζεβούλης σ' εἶχε βάλει νά σταθεῖς καί νά χαζέψεις τὰ παιδιά πού 'σερναν τήν κάργα ἀπ' τό ποδάρι, ἂν ἄξιζε τόν κόπο νά φᾶς τόσο ξύλο γιά μιὰ διασκέδαση πού 'χε τύχει στο δρόμο σου, στήν
15 ὁποία δέν εἶχες λάβει κᾶν μέρος καί πού, τό χειρότερο ἀπ' ὅλα, ἀνήκε κιόλας στό παρελθόν, ἐνώ ἡ ὥρα τῆς Κρίσεως, ἡ στιγμή τῆς πληρωμῆς τοῦ λογαριασμοῦ πλησίαζε ἀμειλικτα μέ κάθε βῆμα πού 'κανες πρὸς τήν πόρτα.

Κι ὅμως, συχνά οἱ φόβοι σου ἦταν ἀδικαιολόγητοι. Ἐμπαινες στό σίτι
τρέμοντας σάν κατὰδικος πού πάει γιά ἐκτέλεση καί, ξαφνικά, καταλάβαινες πὼς τό
20 σάλιο δέν εἶχε στεγνώσει ἀκόμα καί τό στήθος σου φούσκωνε μ' ἀνακούφιση, καί, γεμάτος ἀγάπη κι εὐγνωμοσύνη, γεμάτος ἔκσταση μπροστά σ' αὐτό τό θαῦμα, τήν κοιτοῦσες, θά 'θελες νά τρέξεις νά τῆ φιλήσεις, οἱ τύψεις σου γιά τό χάζεμα γινόντουσαν καπνός, καί ξαφνικά λυπόσουνα πού δέν εἶχες χαζέψει λίγο περισσότερο, τολμοῦσες μάλιστα καί τῆς ἔλεγε πὼς τὰ παιδιά στόν ἀπάνω δρόμο
25 εἶχαν πιάσει μιὰ κάργα καί τήν ἔσερναν ἀπ' τό ποδάρι μ' ἓνα σπάγγο καί τήν κλοτσούσαν σάν τόπι, ἦταν σά νά ὁμολογοῦσες καθαρά πὼς εἶχες χαζέψει, σά νά τήν προκαλοῦσες νά σοῦ δείξει τὰ χαρτιά της, ἂν εἶχε σκοπὸ νά σέ δεῖρει, νά σέ δεῖρει μιὰ ὥρ' ἀρχήτερα νά τελειώνουμε. Μα ἐκείνη ἡ δὲ σοῦ 'δινε καθόλου σημασία, ἡ σοῦ 'λεγε κάτι ἐντελῶς ἄσχετο μέ τό χάζεμα καί τήν κάργα, σοῦ 'λεγε: << Ἄσ' τό μπουκάλι
30 στήν κουζίνα, καί πετάξου ἀπέναντι στήν κυρα-Χρυσή νά τῆς πεις νά 'ρθει δυὸ λεπτά πού θέλω νά τῆς μιλήσω>>.

Καμιά φορά μάλιστα —ἀλλά σπάνια— ὅταν ἦταν στὰ κέφια της, ὅταν εἶχ' ἔρθει ἀποβραδὶς ὁ κύριος πού τῆς εἶχε ἀγοράσει τό μικροσκοπικὸ γραμμόφωνο ἀπ' τήν
Ἐκθεση, ἡ ὁ κύριος πού 'φερνε πάντα τὰ μύδια καί τό κόκκινο χαβιάρι, τότε
35 ξεχνούσε ἀκόμα καί νά φτύσει, κι ὅταν γύριζες ἀπὸ τό φούρνο ἀγκομαχώντας ἀπ' τό βάρος τῆς φραντζόλας πού σοῦ 'χε πέσει τρεῖς φορές στό δρόμο, ὄχι μόνο δὲ σέ μάλωνε, μα σ' ἔπαιρνε στήν ἀγκαλιά της καί σοῦ 'λεγε: << Ἀχ, νά χαρῶ ἐγὼ παιδί, πού μεγάλωσε καί μου κάνει δουλειές, τ' ἀγοράκι μου τό καλό, πού ὅταν γεράσω, θά μέ παίρνει ἀπὸ τὸν ἴσκιο καί θά μέ βάζει στόν ἥλιο!>> καί γελοῦσε μέ τήν καρδιά της.

40 Τί ὠραία πού ἦταν ἡ ζωὴ τέτοιες μέρες! Τό γραμμόφωνο ἔπαιζε συνεχῶς, κι ἐκείνη τραγουδοῦσε μαζί του:

*Σ' ἓνα τανγκὸ σφιχτήκαν
κι ἀγκαλιαστήκαν
μ' αὐτὴ στόν κάθε γύρο
κοιτάει τριγύρω ...*

45

Τὰ πρωινὰ ἐρχόταν ἡ κυρὰ-Ρωζάνη ἀπ' τὴν Τούμπα κι ἔπλενε τὰ ρούχα γιὰτὶ ἐκείνη σιχαινόταν τό πλύσιμο, ἡ σφουγγάριζε τό πάτωμα, ἔκανε τό σίτι λαμπρὸ, χαιρόσουνα νά τό βλέπεις, ἡ ἐρχόταν μόνο καί μόνο γιά νά σοῦ κάνει παρέα, νά σοῦ

50 πεί παραμύθια, ἐπειδὴ ἐκείνη ἔπρεπε νὰ βγεῖ ἔξω, νὰ πάει πρῶτα στὸν δικηγόρο γιὰ τὸ διαζύγιο, καὶ μετὰ στὸν ὀδοντογιατρό, κι ἀπὸ 'κεῖ στοῦ Μοδιάνο¹ γιὰ νὰ ψωνίσει. Μ' ἂν ἔμενε στὸ σπίτι, ἔβγαινε τ' ἀπόγευμα στὸ παράθυρο, καὶ φώναζε στὸν παγωτατζή: «Κυρ-Πρόδρομε, δός μου δυὸ παγωτὰ καϊμάκι, κι ὄχι κούφιο τὸ χωνὶ ἀπὸ μέσα, τί ἔγινες βρὲ χριστιανέ μου, σὲ χάσαμε τόσες μέρες».

55 "Ἐπαιρνε δυὸ παγωτὰ, ἓνα γιὰ τὴν κυρα-Ρωξάνη κι ἓνα γιὰ σένα, ἐκείνη δὲν ἔτρωγε παγωτὸ γιὰτὶ πήγαινε στὸν ὀδοντογιατρό, ἂν καὶ καμιὰ φορὰ δὲν ἄντεχε νὰ σὲ βλέπει νὰ τὸ γλείφεις κι ἐκείνη νὰ μὴν τρώει, καὶ σοῦ ἔλεγε: «Δὲ θὰ δώσεις λιγούτσ'κο καὶ τῆς μαμάκας πὺ στ' ἀγόρασε;» Κι ἔβαζε τὶς παλάμες μπροστὰ στὸ πρόσωπο κι ἔκλαιγε, «ἄ, ἄ, ἄ».

60 Κι ἀμέσως ἔτρεχε κοντὰ της, καὶ σήκωνες ψηλὰ τὸ χέρι μὲ τὸ χωνί, κι ἄς ἤξερες πὺς ἔκλαιγε στὰ ψέμματα, περήφανος πὺ μπορούσες νὰ κάνεις κι ἐσὺ κάτι γιὰ κείνην, ἀλλὰ, ὁμολόγησέ το, προσέχοντας μὲ κομμένη ἀνάσα πόσο θὰ δαγκάσει, γιὰτὶ στὸ κάτω τῆς γραφῆς τὸ παγωτὸ ἦταν δικό σου, νὰ φάει κι ἐκείνη, ἀλλὰ νὰ μὴν τὸ φάει ὄλο.

Κώστας Ταχτσής, *Τα ρέστα*
(ἀπὸ τὴ συλλογὴ διηγημάτων *Τα ρέστα*, 1972).

---

¹ Αγορά της Θεσσαλονίκης.

1. (β)

ΕΜΠΙΝΕΥΣΗ

5 Πάλι ξυπνοῦν στρατηγικὲς ἀθανασίας
λαμπρὲς νεφέλες επιπλώνουν τοὺς αἰθέρες
γιὰ νὰ συσκέπτονται οἱ μουσικοὶ πατέρες·
χλομοὶ αὐτόχειρες καὶ πάλι ἀναλαμβάνουν
ἔργα μικρὰ μεγάλης αὐτεπιστάσιας,
κι ἰδανικοὶ πελάτες τῆς ζωῆς μας βάνουν
ἐνέχυρα χρυσοῦ θανάτου στὶς ποιήσεις
καὶ μᾶς προτρέπουν σὲ καινούργιες κατακτήσεις.

10 Ἀυτονομοῦνται πάλι ἐντὸς μας ἀφηγήσεις
τρικυμισμένων θαλασσῶν κι ἐντευκτηρίων·
σ' ἐκτάσεις ἀφιλόξενες εὐρετηρίων
ἀνατοκίζεται τὸ μέλλον στ' ὄνομά μας,
μεγάλες καταστρώνονται περιπλανήσεις·
15 ἀνυπερθέτως ἐντρυφοῦν στὰ ὀκτάστιχά μας
καὶ ταξιδεύουν μὲ τὸ πάθος μνημένου,
ἰσόβιοι συνάνθρωποι τοῦ τετριμμένου.

20 Πάλι κινοῦν ἐντὸς κι ἐκτός μας ἑκατόμβες,
σὰν πρῶτες ὕλες γιὰ κρυφὲς βιοτεχνίες,
καὶ διακινουῦμε σ' ἔμμετρες συσκευσίες
ἀγνὲς τροφὲς πνευματικῶν καιρῶν κι ἀνθρώπων·
σὲ σπουδαστήρια ζωῆς καὶ κατακόμβες,
μὲ τὸ ὑπόλοιπο τῶν λυρικῶν μας τρόπων,
κοιτᾶμε πῶς νὰ χτίσουμε, σὲ πλάγιον ἦχο,
τύμβο τοῦ θάμβους τοῦ φωτὸς σὲ κάθε στίχο.

17-19. Π. '91

Διονύσης Καψάλης
(ἀπὸ τὴ συλλογὴ *Μπαλάντες καὶ Περιστάσεις*, 1997)